

Anexa 5 - Aspecte privind evaluarea impactului asupra mediului

Aspecte privind procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu

Scurt glosar¹

acord de mediu	actul tehnico-juridic prin care se stabilesc condițiile de realizare a proiectului, din punctul de vedere al impactului asupra mediului; acordul de mediu reprezintă decizia autorității competente pentru protecția mediului, care dă dreptul titularului de proiect să realizeze proiectul din punctul de vedere al protecției mediului
audit de mediu	instrument managerial de evaluare sistematică, documentată, periodică și obiectivă a performanței organizației, a sistemului de management și a proceselor destinate protecției mediului, cu scopul: <ul style="list-style-type: none">▪ de a facilita controlul managementului practicilor cu posibil impact asupra mediului;▪ de a evalua respectarea politicii de mediu, inclusiv realizarea obiectivelor și țintelor de mediu ale organizației;
autorizație de mediu	act tehnico-juridic emis de autoritățile competente pentru protecția mediului, prin care sunt stabilite condițiile și/sau parametrii de funcționare a unei activități existente sau a unei activități noi cu posibil impact semnificativ asupra mediului, necesar pentru punerea acesteia în funcțiune
autorizație integrată de mediu	act tehnico-juridic emis de autoritățile competente, conform dispozițiilor legale în vigoare privind prevenirea și controlul integrat al poluării
autoritate competentă pentru protecția mediului (ACPM)	autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, Agenția Națională pentru Protecția Mediului sau agențiile pentru protecția mediului, respectiv agențiile regionale pentru protecția mediului și agențiile județene pentru protecția mediului, Administrația Rezervației Biosferei "Delta Dunării", precum și Garda Națională de Mediu și structurile subordonate acesteia
avizul de mediu pentru planuri și programe	act tehnico-juridic emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care confirmă integrarea aspectelor privind protecția mediului în planul sau programul supus adoptării
avizul pentru stabilirea obligațiilor de mediu	act tehnico-juridic emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului la: schimbarea titularului unei activități cu impact asupra mediului, vânzarea pachetului majoritar de acțiuni, vânzarea de active, fuziune, divizare, concesiune, dizolvare urmată de lichidare, încetarea activității, faliment, având ca scop stabilirea obligațiilor de mediu, ca prevederi ale unui program pentru conformare, în vederea asumării acestora de către părțile implicate în situațiile menționate anterior

¹ Conform Art 2. al Ordonanței de Urgență nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare

Anexa 5 - Aspecte privind evaluarea impactului asupra mediului

bilanț de mediu	lucrare elaborată de persoane fizice sau juridice atestate conform legii, în scopul obținerii avizului pentru stabilirea obligațiilor de mediu sau a autorizației de mediu, și care conține elementele analizei tehnice prin care se obțin informații asupra cauzelor și consecințelor efectelor negative cumulate, anterioare, prezente și anticipate ale activității, în vederea cuantificării impactului de mediu efectiv de pe un amplasament; în cazul în care se identifică un impact semnificativ, bilanțul se completează cu un studiu de evaluare a riscului
cele mai bune tehnici disponibile	stadiul de dezvoltare cel mai avansat și eficient înregistrat în dezvoltarea unei activități și a modurilor de exploatare, care demonstrează posibilitatea practică de a constitui referința pentru stabilirea valorilor-limită de emisie în scopul prevenirii poluării, iar în cazul în care acest fapt nu este posibil, pentru a reduce în ansamblu emisiile și impactul asupra mediului în întregul său: a) tehnice se referă deopotrivă la tehnologia utilizată și modul, în care instalația este proiectată, construită, întreținută, exploatată, precum și la scoaterea din funcțiune a acesteia și remedierea amplasamentului, potrivit legislației în vigoare; b) disponibile se referă la acele cerințe care au înregistrat un stadiu de dezvoltare ce permite aplicarea lor în sectorul industrial respectiv, în condiții economice și tehnice viabile, luându-se în considerare costurile și beneficiile, indiferent dacă aceste tehnici sunt sau nu utilizate ori realizate la nivel național, cu condiția ca aceste tehnici să fie accesibile operatorului; c) cele mai bune - se referă la cele mai eficiente tehnici pentru atingerea în ansamblu a unui nivel ridicat de protecție a mediului în întregul său;
evaluare de mediu	elaborarea raportului de mediu, consultarea publicului și a autorităților publice interesate de efectele implementării planurilor și programelor, luarea în considerare a raportului de mediu și a rezultatelor acestor consultări în procesul decizional și asigurarea informării asupra deciziei luate
evaluarea impactului asupra mediului	proces menit să identifice, să descrie și să stabilească, în funcție de fiecare caz și în conformitate cu legislația în vigoare, efectele directe și indirecte, sinergice, cumulative, principale și secundare ale unui proiect asupra sănătății oamenilor și a mediului
evaluarea riscului	lucrare elaborată de persoane fizice sau juridice atestate conform legii, prin care se realizează analiza probabilității și gravității principalelor componente ale impactului asupra mediului și se stabilește necesitatea măsurilor de prevenire, intervenție și/sau remediere
planuri și programe	planurile și programele, inclusiv cele co-finanțate de Comunitatea Europeană, ca și orice modificări ale acestora, care se elaborează și/sau se adoptă de către o autoritate la nivel național, regional sau local ori care sunt pregătite de o autoritate pentru adoptarea, printr-o procedură legislativă, de către Parlament sau Guvern și sunt cerute prin prevederi legislative, de reglementare sau administrative
plan de acțiuni	plan de măsuri cuprinzând etapele care trebuie parcurse în intervale de timp precizate prin prevederile autorizației integrate

Anexa 5 - Aspecte privind evaluarea impactului asupra mediului

	de mediu de către titularul activității sub controlul autorității competente pentru protecția mediului în scopul respectării prevederilor legale referitoare la prevenirea și controlul integrat al poluării; planul de acțiune face parte integrantă din autorizația integrantă de mediu
proiect	execuția lucrărilor de construcții sau alte instalații ori amenajări, alte intervenții asupra cadrului natural și peisajului, inclusiv cele care implică extragerea resurselor minerale
program pentru conformare	plan de măsuri cuprinzând etapele care trebuie parcurse în intervale de timp precizate prin prevederile autorizației de mediu sau avizului pentru stabilirea obligațiilor de mediu de către titularul activității, sub controlul autorității competente pentru protecția mediului, în scopul respectării prevederilor legale privind protecția mediului; programul pentru conformare face parte integrantă din autorizația de mediu sau din avizul pentru stabilirea obligațiilor de mediu
raport de mediu	parte a documentației planurilor sau programelor, care identifică, descrie și evaluează efectele posibile semnificative asupra mediului, ale aplicării acestora și alternativele sale raționale, luând în considerare obiectivele și aria geografică aferentă, conform legislației în vigoare

OBȚINEREA ACORDULUI DE MEDIU ȘI PROCEDURA DE EVALUARE A IMPACTULUI ASUPRA MEDIULUI (EIA) PENTRU ANUMITE PROIECTE PUBLICE ȘI PRIVATE

Materialul a fost realizat pe baza prevederilor legislației în vigoare și a ghidurilor elaborate de Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile:

- Ghid - participarea publicului la procedura de evaluare a Impactului asupra mediului: http://www.anpm.ro/Files/EIA_ghid_200710303743768.pdf
- Manual EIA: http://www.anpm.ro/Files/EIA_manual_20071030387705.pdf

Protecția mediului constituie obligația și responsabilitatea autorităților administrației publice centrale și locale, precum și a tuturor persoanelor fizice și juridice. (art. 6 alin. (1) OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare)

Solicitarea și obținerea acordului de mediu sunt obligatorii pentru proiecte publice sau private sau pentru modificarea ori extinderea activităților existente, inclusiv pentru proiecte de dezafectare, care pot avea impact semnificativ asupra mediului.

Pentru obținerea acordului de mediu, proiectele publice sau private care pot avea impact semnificativ asupra mediului, datorită printre altele, naturii, dimensiunii sau localizării lor, sunt supuse **procedurii de evaluare a impactului asupra mediului (EIM)**. Evaluarea impactului asupra mediului în faza inițială a proiectelor cu impact semnificativ asupra mediului.

Atenție! Numai proiectele cu impact semnificativ asupra mediului se supun EIM

Pentru a se atinge obiectivul de dezvoltare durabilă, autoritățile competente pentru protecția mediului (ACPM) utilizează instrumente de planificare cum ar fi EIM. Luarea în considerare a efectelor asupra mediului ale unui proiect/investiție încă din primele etape ale planificării acestuia, conduce la identificarea și evaluarea din timp a posibilelor efecte negative asupra mediului.

Când se efectuează EIM ?

EIM se efectuează în faza de pregătire a documentației care fundamentează fezabilitatea proiectului.

În consecință, conform legislației naționale, acordul/acordul integrat de mediu se emite în faza de studiu de fezabilitate, în paralel cu celelalte avize și acorduri.

Legislația internațională de mediu prevede ca evaluarea impactului asupra mediului necesară pentru eliberarea acordului/acordului integrat de mediu trebuie realizată cât mai devreme posibil, astfel încât, pe de o parte să existe toate premisele că nu se vor irosi resurse materiale și de timp pentru proiectarea unei activități care ulterior să nu întrunească condițiile de autorizare din punct de vedere al protecției mediului, iar pe de altă parte, informațiile despre proiect pe care titularul acestuia le poate furniza autorităților competente să fie suficiente pentru realizarea evaluării impactului asupra mediului.

Anexa 5 - Aspecte privind evaluarea impactului asupra mediului

EIM este o procedură prin care se evaluează **impactul asupra mediului** și prin care potențialele efecte negative asupra mediului sunt diminuate sau eliminate, dacă este posibil. EIM reprezintă un proces organizat de culegere a informațiilor utilizate pentru a identifica și înțelege efectele proiectelor propuse asupra mediului înconjurător (aer, apă, sol, faună, vegetație etc.) cât și asupra mediului social și economic al populației potențial afectate.

Procedura de evaluare a impactului asupra mediului (EIA) constă în:

- parcurgerea etapelor ce au ca obiect stabilirea necesității supunerii unui proiect evaluării impactului asupra mediului;
- evaluarea impactului asupra mediului;
- consultarea publicului și a autorităților publice cu responsabilități în domeniul protecției mediului;
- luarea în considerare a raportului evaluării impactului asupra mediului și a rezultatelor acestor consultări în procesul decizional;
- luarea deciziei de emitere/respingere a acordului de mediu;
- asigurarea informării asupra deciziei luate.

Finalitatea procedurii EIM este concretizată printr-o *decizie pozitivă sau negativă* de emitere a acordului/acordului integrat de mediu

Acordul de mediu **este valabil** pe toată perioada punerii în aplicare a proiectului dar își pierde valabilitatea dacă lucrările de investiții pentru care a fost emis nu încep în termen de 2 ani de la data emiterii, cu excepția proiectelor cu finanțare externă.

Acordul de mediu este necesar obținerii autorizației de construcție.

Realizarea evaluării impactului asupra mediului presupune **3 etape** distincte, și anume:

1. etapa de **încadrare a proiectului** în procedura de evaluare a impactului asupra mediului;
2. etapa de **definire a domeniului proiectului** în procedura de evaluare a impactului asupra mediului;
3. etapa de **analiză a calității raportului** la studiul de evaluare a impactului asupra mediului.

1. Etapa de încadrare a proiectului

Scopul etapei este să stabilească dacă EIM este obligatoriu pentru proiectul supus autorizării. În cadrul acestei etape se pot distinge doi pași prin care se atinge scopul menționat:

- faza de *evaluare inițială a solicitării* și
- faza de *încadrare propriu zisă*.

Evaluarea inițială a solicitării

Evaluarea inițială a solicitării reprezintă o primă evaluare pe baza datelor din Fișa Tehnică privitoare la amplasament și la caracteristicile tehnice, în scopul stabilirii impactului potențial asupra mediului al proiectului supus autorizării și includerii acestuia în una din următoarele trei categorii:

1. cu **impact nesemnificativ** - Clasarea proiectului ca având impact nesemnificativ asupra mediului și aplicarea pe fișa tehnică a ștampilei de tip A, cu inscripția: „Se supune CAU². Nu face obiectul procedurii de mediu”.

² CAU – Comisia pentru Acord Unic

Anexa 5 - Aspecte privind evaluarea impactului asupra mediului

Fișa tehnică pe care s-a aplicat ștampila de tip A se transmite solicitantului în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii solicitării.

2. cu impact redus - Aplicarea unei proceduri simplificate de avizare pentru proiectele sau activitățile cu impact redus asupra mediului și aplicarea pe fișa tehnică a ștampilei de tip B, cu inscripția: „Se supune CAU³. Face obiectul procedurii de mediu fără acord de mediu”. NU necesită EIM

Fișa tehnică privind protecția mediului pentru emiterea acordului unic se depune, împreună cu toate documentele prevăzute în legislația privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, la Ghișeul unic, urmând a fi avizată de autoritatea competentă pentru protecția mediului în cadrul ședinței Comisiei de Acord Unic.

Vizarea fișei tehnice se realizează în termen de 20 de zile lucrătoare.

Avizarea fișei tehnice se va face cu impunerea obligativității solicitării și obținerii **autorizației de mediu** la punerea în funcțiune a investiției aferente activităților cu impact redus asupra mediului. **Termenul de eliberare a autorizației de mediu este de maximum 90 de zile lucrătoare de la data depunerii documentației complete.**

Pentru obținerea autorizației de mediu, activitățile existente, care nu sunt conforme cu normele și reglementările de mediu în vigoare, sunt supuse bilanțului de mediu, la decizia ACPM. ACPM stabilește cu titularul activității programul pentru conformare, pe baza concluziilor și recomandărilor bilanțului de mediu.

3. cu impact semnificativ - Aplicarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului în vederea emiterii acordului/ acordului integrat de mediu și aplicarea pe fișa tehnică a ștampilei de tip B, cu inscripția: „Se supune CAU⁴. Face obiectul procedurii de mediu cu acord/ acord integrat de mediu”

Evaluarea inițială presupune parcurgerea celor două liste de proiecte anexate la OM 860/2002 (Anexele I.1 și I.2) pentru a verifica pe care dintre acestea se regăsește proiectul pentru care s-a depus solicitarea.

Dacă proiectul se regăsește în Anexa I.1 la OM 860/2002 - proiecte cu **impact semnificativ** - sau este situat în una din ariile rețelei ecologice NATURA 2000, **EIM este obligatoriu** și, prin urmare, se trece la următoarea etapă a procedurii, **etapa de definire a domeniului proiectului.**

Dacă proiectul se regăsește în Anexa I.2 la OM 860/2002 - proiecte cu **potențial impact semnificativ** - se trece la faza de încadrare propriu-zisă.

Încadrarea propriu-zisă

În urma fazei de încadrare propriu-zise, ACPM și Colectivul de Analiza Tehnică (CAT) decid asupra necesității efectuării EIM. Încadrarea propriu-zisă presupune examinarea caz cu caz a proiectelor cuprinse în lista din Anexa I.2 la OM 860/2002. Analiza acestora se face utilizând anumite valori de prag sau criteriile de selecție prevăzute în HG 918/2002.

³ CAU – Comisia pentru Acord Unic

⁴ CAU – Comisia pentru Acord Unic

Anexa 5 - Aspecte privind evaluarea impactului asupra mediului

Autoritatea competentă pentru protecția mediului (ACPM), împreună cu **Colectivul de Analiza Tehnică (CAT)**, analizează proiectele pe baza **memoriului tehnic de prezentare** al acestora, care este depus de către titularul proiectului în momentul solicitării emiterii acordului / acordului integrat de mediu.

Memoriul tehnic de prezentare a proiectului trebuie să conțină descrierea acestuia și informații din care să rezulte date privind impactul asupra mediului. Memoriul include informații referitoare la:

- descrierea și caracteristicile **amplasamentului** ales pentru proiect;
- descrierea și caracteristicile **proiectului** și ale activității la punerea în funcțiune a proiectului, cum ar fi:
 - o mărimea proiectului;
 - o tehnologii necesare în desfășurarea proiectului;
 - o materiale folosite;
 - o resurse naturale care vor fi utilizate;
 - o substanțe chimice periculoase utilizate sau care pot fi generate;
 - o deșeuri sau alte substanțe chimice care pot fi utilizate, generate sau prelucrate;
 - o emisii poluante care pot afecta aerul, apa, solul, fauna, vegetația;
 - o interacțiunea posibilă cu alte activități existente;
 - o probabilitatea producerii accidentelor de mediu și prevenirea acestora.
- scurtă descriere a **impactului potențial**, cu luarea în considerare a următorilor factori:
 - o impactul asupra populației, sănătății umane;
 - o impactul asupra faunei și florei, solului, folosințelor, bunurilor materiale, calității și regimului cantitativ al apei, calității aerului, climei, zgomotelor și vibrațiilor, peisajului și mediului vizual, patrimoniului istoric și cultural, și asupra interacțiunilor dintre aceste elemente;
- descrierea dotărilor și măsurilor prevăzute pentru **monitorizarea mediului**.

2. Etapa de definire a domeniului evaluării și de realizare a raportului la studiul EIM

Prin **domeniul evaluării** se înțelege totalitatea problemelor care vor fi supuse evaluării impactului asupra mediului și gradul de extindere al acestora.

Definirea domeniului evaluării este de asemenea o procedură care se realizează în mai mulți pași și care trebuie să răspundă la trei întrebări majore:

1. care sunt efectele potențiale asupra mediului generate de proiect
2. care dintre aceste efecte sunt cele mai importante și de aceea necesită o analiză mai profundă în studiul EIM
3. care sunt variantele de realizare a proiectului care ar trebui luate în considerare

Ca urmare a definirii domeniului evaluării, ACPM transmite titularului de proiect un **îndrumar** pe care acesta este obligat să îl respecte în evaluarea impactului asupra mediului și la **întocmirea raportului la studiul EIM**.

Îndrumarul este elaborat de către ACPM, după consultarea titularului de proiect și a membrilor CAT, prin care se menționează totalitatea problemelor care trebuie tratate în studiul EIM și gradul de extindere a acestora.

Există situații în care prin îndrumarul transmis titularului de proiect să nu fie solicitate toate informațiile referitoare la efectele directe și indirecte ale proiectului și, în acest caz, sunt cerute informații suplimentare titularului de proiect.

Anexa 5 - Aspecte privind evaluarea impactului asupra mediului

3. Etapa de realizare a raportului la studiul de evaluare

După primirea îndrumarului, titularul de proiect va realiza studiul/studiile necesare pentru a putea răspunde la toate problemele indicate în îndrumar privitoare la evaluarea efectelor semnificative generate de proiect asupra mediului. Aceasta etapa se concentrează pe trei elemente principale:

- determinarea și evaluarea stării inițiale de calitate a mediului în care urmează să se amplaseze proiectul;
- continuarea identificării impactului, aprofundarea înțelegerii naturii impactului, analiza extensivă a mărimii, extinderii efectelor impactului;
- evaluarea importanței impactului și stabilirea măsurilor de evitare și diminuare a acestora.

Activitatea de realizare a studiului de evaluare a impactului asupra mediului se finalizează prin **elaborarea Raportului la studiul de evaluare** care se înaintează autorității competente pentru protecția mediului.

Raportul trebuie să fie întocmit de o persoană juridică sau fizică independentă de titularul proiectului și care, conform legislației naționale, este necesar să fie atestată.

Conținutul cadru al raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului este cel recomandat în partea II a Anexei 2 din Ordinul 860/2002. **Informațiile minime** pe care trebuie să le conțină un raport și pe care trebuie să le furnizeze în mod obligatoriu titularul de proiect se referă la:

- descrierea proiectului, care trebuie să conțină date despre:
 - a. amplasament;
 - b. soluții tehnice adoptate;
 - c. mărimea proiectului.
- descrierea măsurilor pentru evitarea, reducerea și remedierea efectelor negative asupra mediului, dacă este posibil;
- date necesare pentru identificarea și evaluarea principalelor efecte pe care proiectul le poate avea asupra mediului;
- prezentarea alternativelor studiate de titularul de proiect și argumentarea alegerii.

4. Etapa de analiză a calității raportului la studiul EIM

Aceasta presupune realizarea următorilor pași :

- Prezentarea de către *titular* a raportului în cadrul **dezbaterii publice**;
- **Evaluarea** de către *titular* a **observațiilor motivate ale publicului** și înaintarea acesteia, împreună cu soluțiile de rezolvare propuse, autorității competente de protecția mediului (ACPM);
- **Analizarea**, de către ACPM și CAT, a raportului și a evaluării observațiilor publicului;
- **Acceptarea / Refacerea / Respingerea** motivată a raportului, dacă în urma analizei s-a decis astfel:
 - dacă se **acceptă** raportul, se ia decizia de *emitere a acordului/acordului integrat de mediu* ;
 - dacă se **reface** raportul ca urmare a observațiilor publicului, este anunțat titularul despre aceasta și se urmează aceiași pași începând cu dezbaterile publice;
 - dacă se **reface** raportul ca urmare a recomandării ACPM și CAT, este anunțat titularul despre aceasta și se urmează aceiași pași începând cu analiza raportului de către ACPM și CAT;
 - dacă se **respinge** raportul, este anunțat titularul despre motivele acesteia și se ia decizia de a *nu emite acordul/acordul integrat de mediu*.

Anexa 5 - Aspecte privind evaluarea impactului asupra mediului

Raportul la un studiu de evaluare trebuie să aibă următoarele calități pentru a fi considerat bun:

- să conțină o descriere clară a proceselor urmărite;
- să prezinte o structură clară și o secvență logică a informațiilor, de exemplu: impactul potențial, condițiile existente, impactul prognozat (tip, extindere, mărime), posibilitățile de diminuare a impactului, mărimea și importanța impactului rezidual;
- să conțină trimiteri bibliografice la sursele de informații folosite;
- să fie concis, cuprinzător și obiectiv;
- să fie imparțial;
- să includă o descriere completă a proiectului propus;
- să folosească diagrame, ilustrații, fotografii și alte materiale grafice;
- să folosească o terminologie consecventă;
- să prezinte un glosar al termenilor folosiți;
- să acopere în mod corespunzător aspectele complexe;
- să conțină o descriere adecvată a metodelor folosite pentru studierea fiecărui aspect de mediu;
- să acopere fiecare aspect de mediu în mod proporțional cu importanța sa;
- să demonstreze consultarea corespunzătoare a tuturor factorilor interesați;
- să includă luarea în considerare a variantelor la proiect;
- să prezinte programul de măsuri pentru limitarea efectelor și pe cel de monitorizare;
- să conțină un rezumat fără caracter tehnic;
- să evidențieze modul în care se respectă cerințele altor reglementări.

Înainte de punerea în funcțiune a investițiilor aferente activităților cu impact semnificativ asupra mediului pentru care s-a obținut acord de mediu/ acord integrat de mediu, titularii sunt obligați să depună solicitarea și să obțină autorizația de mediu/ autorizația integrată de mediu.